

3.2.2022

בפקס: 02-6467011

לכבוד
עו"ד ענר הלמן
מנהל מחלקת בג"צים
פרקליטות המדינה

שלום רב,

הנדון: קדם בג"ץ – סירוב מת"ק עזה לטפל בפניות תושבי עזה באמצעות ארגוני זכויות אדם

הרינו לפנות אליך בעניין הנדון ולבקש את התערבותך המיידית, והכל כמפורט להלן. פנייה זו אליך נעשית נוכח סירוב המת"ק לטפל ולתת מענה בפניות תושבי רצועת עזה באמצעות ארגוני זכויות אדם, בין היתר, במקרים בעלי אופי הומניטארי המחייבים מתן מענה דחוף ביותר, כפי שיתואר להלן.

1. במשך שנים רבות, תושבי רצועת עזה מיוצגים על ידי ארגוני זכויות אדם ועורכי דין מטעמם אל מול מת"ק עזה בהליכים הנדרשים לשם מיצוי זכויותיהם. ככלל, קודמת לפניה באמצעות מיופה הכוח מטעם הארגונים אל המת"ק, פניית המבקש אל הוועדה האזרחית הפלסטינית, אשר מעבירה את הפניה מטעמה וזאת לעמדת המת"ק כתנאי לטיפול בבקשה.
2. עד לאחרונה, ככל שאכן הועברה פניה ראשונית באמצעות הוועדה האזרחית, בחן מת"ק עזה את הפניות שהועברו על ידי ארגוני זכויות האדם והשיב להן (ואין זה המקום לעמוד על הפגמים הרבים שאפיינו את התנהלות המת"ק בבחינת הבקשות, הן מבחינה פרוצדורלית והן מבחינה מהותית). החל מיום 13.1.2022 המת"ק שולח מענה "אוטומטי" לפניות הארגונים, שבימים האחרונים נוסח בצורת מכתב רשמי, בזו הלשון:

"בהתאם לנהלי העבודה שהוסכמו עם הרשות הפלסטינית, על כלל הבקשות שעניינן כניסת פלסטינים מרצועת עזה לשטח ישראל, להיות מופנות לוועדה האזרחית הפלסטינית, אשר מהווה את הגוף האחראי על ריכוז ותעדוף העברת בקשותיהם של פלסטינים תושבי רצועת עזה לצד הישראלי. לאור האמור, יש לפנות אל הוועדה האזרחית לצורך בירור מצב הטיפול בבקשה, בדרכים המקובלות. לאחר שתקבל החלטה בנוגע לבקשתו של הנדון/נה, כפי שהועברה על ידי הוועדה האזרחית הפלסטינית כמפורט לעיל, יועבר עדכון בעניין לוועדה האזרחית, היא הגורם האמון על עדכון הפונים. ככל שתאושר הבקשה האישור יופיע גם באפליקצית "אלמונאסיק"."

העתק מכתב המת"ק מצ"ב ומסומן נספח "א".

3. מהודעה זו עולה, כי מת"ק עזה שינה ממדיניותו בין לילה וכי הוא אינו מכיר עוד בזכותם של תושבות ותושבי רצועת עזה לקבלת סיוע מארגוני זכויות אדם או ייצוג משפטי. הלכה למעשה, משמעות ההחלטה היא שתושבי ותושבות הרצועה יאלצו לוותר על זכויותיהם או יידרשו לפנות

ישירות לבתי המשפט בישראל, מבלי לקיים הליך משפטי מקדים שיענה על צרכי התושבים ויחסוך משאבים וזמן רב מבתי המשפט ומהצדדים.

4. כתוצאה ממדיניות זו, בקשות הומניטריות רבות של תושבים רבים הנעזרים בשירותיהם המשפטיים של ארגוני זכויות האדם, ושהיו מקבלות מענה לפני השינוי המדובר, אינן מקבלות מענה והתושבים, ביניהם חולים במצב קשה המבקשים לצאת לטיפול רפואי מיידי, מאבדים הזדמנויות חיוניות לצאת מרצועת עזה לצורך ההומניטרי.

5. בהקשר זה נדגיש כי לפני השינוי הנ"ל במדיניות המת"ק, מקרים רבים של יציאה לטיפול רפואי נפתרו לאחר פנית ארגוני זכויות אדם למת"ק עזה יום לפני מועד הטיפול או ביום הטיפול עצמו, מה שאפשר את יציאתם של החולים לקבלת הטיפול הרפואי החיוני. כיום עם קבלת התשובה האוטומטית, מתעצמת הפגיעה באותם חולים. להלן נפרט ארבע פניות הומניטריות דחופות שלא טופלו על ידי מת"ק עזה, כפי שנעשה בעבר, ובמקום זאת קיבלו את המענה האוטומטי הנ"ל והמטופלים עדיין ממתינים לקבלת הטיפול הרפואי הנדרש והחיוני:

א. בקשתו של הילד, [REDACTED], ת.ז. [REDACTED], יליד 2018. הוא סובל מגידול עצם ממאיר (Edwing's Sarcoma) וחייב להשלים את הטיפול הרפואי בבית חולים אלמקאצד במזרח ירושלים שכן הטיפול אינו זמין ברצועת עזה. ביום 30.1.2022, במענה לבקשת יציאתו לטיפול באותו יום, התקבל המענה האוטומטי של המת"ק. למרבה הצער, הילד לא יצא לטיפול הרפואי המבוקש.

ב. בקשתו של התינוק [REDACTED], ת.ז. [REDACTED], יליד 2020. הוא סובל ממחלת Congenital longitudinal radial deficiency וצריך לקבל טיפול הרפואי מיידי בבית חולים תל השומר בישראל. ביום 30.1.2022, במענה לבקשת יציאתו לטיפול באותו יום, התקבל המענה האוטומטי של המת"ק. גם במקרה זה, התינוק והוריו נאלצו להפסיד את מועד הטיפול.

ג. בקשתו של [REDACTED], ת.ז. [REDACTED], יליד 1994. הוא סובל ממחלת לימפומה מסוג הודג'קין (H. lymphoma relapse after Autologous BMT) והוא צריך להשלים את הטיפול בבית החולים "אסתשארי ערבי" ברמאללה. תחילה התקבלה תשובה כי בקשתו נמצאת בטיפול וכי עליו להמתין. לאחר מכן, ביום שנקבע כי עליו להגיע לבית החולים לצורך קבלת הטיפול, התקבלה המענה האוטומטי של המת"ק. גם במקרה זה, הוא נאלץ להפסיד את הטיפול החיוני שהיה אמור לקבל באותו יום.

ד. בקשתה של [REDACTED], ת.ז. [REDACTED], ילידת 1983. היא סובלת מסרטן בשחלות ועליה לקבל טיפול רפואי בבית חולים "אלמקאצד" במזרח ירושלים. ביום שנקבע כי עליה להגיע לבית החולים לצורך קבלת הטיפול, התקבל המענה האוטומטי של המת"ק. והיא נאלצה להפסיד את מועד הטיפול.

[REDACTED]

6. כאמור בתשובת המת"ק, הוועדה האזרחית אחראית על ריכוז ותעדוף הפניות והעברתם למת"ק. עם זאת, וכידוע, הוועדה האזרחית לא מתיימרת לספק ולא מספקת סיוע לפונים בדומה לסיוע הניתן על ידי ארגוני זכויות האדם, לא מייעצת להם משפטית או אחרת, לא טוענת בשמם, ואין לה

את האפשרות להגן על זכויותיהם הבסיסיות והאינטרסים ההומניטריים הפרטניים שלהם. בנוסף, כידוע למת"ק היטב, לוועדה האזרחית הפלסטינית אין סמכות לקבל החלטות בפניות. על כן הפניית הארגונים לוועדה האזרחית מהווה התערבות בירוקרטית שמטרתה לרפות את ידיהם ותו לא. זאת במיוחד נוכח העובדה כי במקרים רבים, הוועדה האזרחית עצמה מפנה את התושבים לפנות לארגוני זכויות האדם לצורך קבלת סיוע בבקשותיהם.

7. ברי כי ככל שאלו עומדים בדרישות הדין הישראלי, מת"ק עזה רשאי לגבש נהלי עבודה עם הוועדה האזרחית הפלסטינית. על נהלים אלו לעלות בקנה אחד עם עקרונות היסוד של המשפט המנהלי ואין לפגוע באמצעותם בזכויות יסוד של תושבי הרצועה. דרישת ארגוני זכויות האדם לקבל מענה ישיר לפניות בשם לקוחותיהם ממת"ק עזה אינה משפיעה כהוא זה על נהלי העבודה הנטענים ואינה מהווה תחליף לתפקיד הוועדה האזרחית.

8. למרבה הצער, אין זו הפעם הראשונה שמת"ק עזה מנסה לרמוס את הזכות לייצוג של תושבות ותושבי הרצועה באמצעות הפניית עורף לארגוני זכויות האדם. כבר בשנת 2009 נעשה ניסיון דומה על ידי מת"ק עזה. לאחר קדם-בג"ץ שהוגש על ידי הארגונים, חזר בו המת"ק מעמדתו והובהר כי **המת"ק מחויב להשיב ישירות בכתב לארגון הפונה אליו.**

העתק תשובתה של עו"ד אסנת מנדל מיום 5.11.2009 מצ"ב ומסומן נספח "ג".

9. יש להצר על העובדה כי מת"ק עזה מנסה עתה פעם נוספת לפגוע בזכויות יסוד של תושבות ותושבי הרצועה, לאחר שניסיון דומה נכשל בעבר. כבר בשנת 2009, כאשר ניסה המת"ק לראשונה להתנער מחובותיו כלפי פונות ופונים מהרצועה, ביקר בית המשפט העליון עמדה זו בעניין אחר שהובא לפניו:

"אותה תפיסה גורפת הבאה לידי ביטוי בטיעוני המדינה, לפיה מכח ריבונותה לא

מוטלת על המדינה חובה משום סוג כלפי אדם בשל היותו זר אינה מקובלת עוד.

דבר יום ביומו באים בפנינו ענייניהם של זרים אשר זכויותיהם הבסיסיות נפגעות... בעידן הנוכחי הולכת וגדלה המודעות לזכויות האדם באשר הוא אדם ומדינות רבות כאשר הן דנות בהגבלות על הגירה מתמודדות עם בעיות הכרוכות בזכויותיהם של הבאים בשעריהן. שהייתו בישראל וזכויותיו של הזר נבחנות, איפוא, בהתאם לנסיבות עניינו הקונקרטיות." (עע"מ 1038/08 מדינת ישראל נ' געאביץ (פסק דין מיום 11.8.2009))

10. ביום 17.1.2022 נשלחה פניה דחופה ליועץ המשפטי לממשלה, הפרקליט הצבאי הראשי, המתפ"ש והמת"ק וביקשנו לקבל את התייחסותם הדחופה לנושא הנדון בכדי למנוע את המשך הפגיעה הקשה בתושבי רצועת עזה. נכון להיום ובחלוף שבועיים, לא התקבל כל מענה לפניה זו.

11. נדגיש, לתושבות ותושבי רצועת עזה קנויה זכות לפנות אל מת"ק עזה באמצעות מיופה כוח ועל המת"ק מוטלת החובה להשיב לפניות אלו בהגינות. זכות זו מתעצמת במיוחד נוכח העובדה כי על שולחנו של המת"ק מונח הטיפול בבקשות ההומניטריות ביותר, ביניהן לדוגמא, בקשות ליציאה לקבלת טיפול רפואי מציל חיים. זאת כאשר עומדים מכשולים רבים בפני תושבי רצועת עזה במימוש זכויותיהם הבסיסיות ביותר, ביניהם מחסום שפה, המחסור באמצעים כלכליים ואי-הכרת המערכת המשפטית על כלליה.

12. ניסיונות המת"ק והגורמים הרלוונטיים לפגוע בתושבים ובארגוני זכויות האדם המסייעים להם מנוגד לדין ולכללי הצדק הטבעי ואינו יכול לעמוד בביקורת שיפוטית. בין היתר מדובר בפגיעה קשה בזכויותיהם של התושבים לקבל ייעוץ וסיוע משפטי ולהליך הוגן. סעיף 14 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות מעגן את זכותו של כל אדם לגישה שווה לבתי המשפט ובתי הדין השונים וזכותו כי טיעוניו יישמעו כיאות. כפי שהובהר בהערה כללית מס' 32 של ועדת זכויות האדם בעניין סעיף 14 הנ"ל, מדובר באחת הזכויות הבסיסיות ביותר והחיונית לצורך הבטחת ניהול הליך תקין ומימוש שורה ארוכה של זכויות יסוד. זאת ועוד, הובהר כי זכות זו חלה על כל בני האדם (ולא רק אזרחים) והחובה לכבדה אינה מוגבלת לבתי משפט ובתי דין, אלא היא חלה על כל גוף הממלא תפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי (ר' פסקאות 2, 7 ו-9 להערה כללית 32).

13. נוכח הפגיעה הקשה בפניות דחופות, בהינתן הנזק הכבד המצטבר בכל יום שמדיניות המת"ק החדשה עומדת על כנה, ועל מנת לייתר את הצורך בפנייה לערכאות המשפטיות, נבקש את התערבותך המידית בנושא הנדון.

לטיפולך המהיר, נודה.

בברכה,

אסנת כהן ליפשיץ, עו"ד

מונא חדאד, עו"ד

מתאם פעולות הממשלה בשטחים
מנהלת תאום וקישור עזה
מוקד פניות ציבור
טלפון: 074-7642929
kapatz@cogatmtkgaza.gov.il

לכבוד,
כל מאן דבעי,

הנדון: פנייתכם בעניין בירור סטטוס בקשות

1. הרינו לאשר קבלת פנייתכם שבסימוכין;
2. בפנייתכם, ביקשתם כי לברר את סטטוס הבקשה מושא פנייתכם.
3. ראשית נזכיר, כי בהתאם לנהלי העבודה שסוכמו עם הרשות הפלסטינית, על כלל הבקשות שעניינן כניסת פלסטינים מרצועת עזה לשטח ישראל, להיות מופנות לוועדה האזרחית הפלסטינית, אשר מהווה את הגוף האחראי על ריכוז ותעדוף העברת בקשותיהם של פלסטינים תושבי רצועת עזה לצד הישראלי.
4. במסגרת זו, נבקש להדגיש כי פניות לבירור סטטוס בקשות, ובכלל זאת האם הועברו מהוועדה האזרחית למת"ק עזה, יש להפנות לוועדה האזרחית הפלסטינית.
5. לאחר שתתקבל החלטה בנוגע לבקשתו של הנדון, כפי שהועברה על ידי הוועדה האזרחית הפלסטינית כמפורט לעיל, יועבר עדכון בעניין לוועדה האזרחית, היא הגורם האמון על עדכון הפונים.
6. לעדכוןך.

בר איש שלום, סגן
קצין פניות ציבור וישראלים
מת"ק עזה

מדינת ישראל

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
יח' חשוון, תש"ע
5 נובמבר, 2009
מספרנו: ק. 267/09

לכבוד

עו"ד שרי בשי – מנכ"ל גישה, מרכז לשמירה על הזכות לנוע
דליה קרשטיין, מנכ"לית המוקד להגנת הפרט
הדס זיו, מנכ"ל רופאים לזכויות אדם – ישראל

הנדון: פנייתכם בעניין קשרי העבודה בין מת"ק עזה לבין ארגוני זכויות אדם

סימוכין: מכתבכם מיום 13.10.09
מכתבנו מיום 20.10.09

1. בהמשך למכתבנו שבסימוכין, הריני לעדכנכם כי התקיים דיון בנושא שבנדון בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים, ובהם גורמי מת"ק עזה וגורמים מטעם מתאם פעולות הממשלה בשטחים. במהלך הדיון הוצגו על ידי גורמי מת"ק עזה נתונים, מהם עלה כי מידי חודש מועברות לידי המת"ק מידי הועדה האזרחית הפלסטינית למעלה מאלף בקשות של תושבי הרצועה לכניסה לישראל, המטופלות על ידי גורמי המת"ק. עוד עלה מן הנתונים כי שיעור הבקשות שבהגשתן ובמעקב אחר הטיפול בהן מעורבים ארגוני זכויות האדם, מהווה אחוזים בודדים מתוך כלל הבקשות המטופלות על ידי המת"ק (כ-7%).
2. עוד הובהר על ידי גורמי המת"ק כי מכתבי רמת"ק עזה אל ארגוני זכויות האדם מיום 13.9.09 ומיום 6.10.09 נועדו לשוב ולהסדיר את נהלי העבודה בין הגופים עם חזרתה לתפקוד של הועדה האזרחית הפלסטינית, ולא לניתוק הקשרים בין הגופים.
3. נוכח הטענות והתהיות שהועלו במכתבכם, שב הרמת"ק והבהיר במהלך הדיון את נהלי העבודה ביחס לטיפול בבקשות תושבי עזה לכניסה לישראל, כדלקמן:

אופן העברת הבקשות לידי מת"ק עזה

- א. בקשות שעניינן כניסת תושבי רצועת עזה לישראל יטופלו על ידי מת"ק עזה ככל שהועברו לידי מנת הועדה האזרחית הפלסטינית, הגוף אשר בהתאם להסכם הביניים אחראי על ריכוז ותעדוף העברת פניותיהם של תושבים פלסטינים תושבי איו"ש ורצועת עזה לצד הישראלי. זאת, בהתאם לשיטת העבודה אשר היתה

נהוגה בעבר ואשר אושרה בפסיקת בג"ץ (ראו בג"ץ 5429/07 רופאים לזכויות אדם ואח' נ' שר הבטחון ואח').

- ב. הבקשות המטופלות על ידי המת"ק הן אלה שהועברו לידי מידי הועדה האזרחית הפלסטינית בלבד, ולא כל נוסח אחר של בקשה אשר הועבר בעקבותיהן אל המת"ק באופן ישיר, שלא באמצעות הועדה.
- ג. בקשות לכניסת תושבי רצועת עזה לישראל אשר הועברו למת"ק ישירות שלא באמצעות הועדה האזרחית הפלסטינית יטופלו באופן חריג, אך ורק במקרים הומניטאריים דחופים מצילי חיים.

בירורים אודות סטטוס הטיפול בבקשות

- ד. באשר לבקשות שהועברו לידי המת"ק מידי הועדה האזרחית הפלסטינית וטרם ניתן להן מענה, ניתן לפנות אל המת"ק בכתב לבירור סטטוס הטיפול בבקשה, בצירוף אישור כתוב מן הועדה האזרחית הפלסטינית כי הבקשה הועברה על ידה למת"ק. ככל שהועברה פניית הארגון באופן זה, ישיב המת"ק בכתב ישירות לארגון הפונה ביחס לסטטוס הטיפול בבקשה.
- ה. ככל שעולה בעיה בקשר עם הועדה האזרחית הפלסטינית או בקבלת אישורים ממנה, יש לדווח על כך למת"ק בכתב והוא יפעל לפתרון העניין.

מתן מענה לבקשות

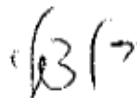
- ו. עם קבלת ההחלטה בעניינה של בקשה, תועבר התשובה לועדה האזרחית הפלסטינית. אם ארגון זכויות אדם היה מעורב בהגשת הבקשה או בבירורים על התקדמות הטיפול בה, תשלח התשובה גם אל הארגון.

ערר לאחר קבלת ההחלטה

- ז. לאחר קבלת החלטה בעניינה של בקשה, ניתן לפנות בכתב ישירות למת"ק על מנת לערער על ההחלטה. מענה לערר ישלח בכתב ישירות לארגון הפונה.
4. כפי שעולה מן הנהלים שלעיל, ככלל תתנהל התקשורת בין גורמי המת"ק לבין ארגוני הזכויות בכתב, למעט במקרים הומניטאריים דחופים מצילי חיים, בהם ניתן יהיה לפנות טלפונית למוקד ההומניטרי במת"ק.
5. לדברי גורמי המת"ק, שיטת העבודה אל מול הועדה האזרחית הפלסטינית ככלל פועלת כסדרה, ואף חל שיפור בכל הנוגע לשיעור תושבי הרצועה היוצאים לטיפול רפואי בישראל ביחס לשנים קודמות. כאמור לעיל, מידי חודש מועברות לידי המת"ק למעלה מאלף בקשות של תושבי הרצועה מידי הועדה האזרחית הפלסטינית, ואלה מטופלות על ידי המת"ק. ארגוני זכויות האדם מעורבים בטיפול באחוזים בודדים מתוך בקשות אלה.

6. גורמי המת"ק וכלל משתתפי הדיון הבהירו כי הם מבקשים לקדם את שיתוף הפעולה אל מול ארגוני זכויות האדם בהתאם לנהלים שלעיל, למען קידום פתרון של סוגיות הומניטאריות המתעוררות בקרב פלסטינים השוהים ברצועת עזה.

בכבוד רב,

אסנת מנדל

מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

העתק: היועץ המשפטי לממשלה

מתאם פעולות הממשלה בשטחים

רמת"ק עזה

רמ"ח דבל"א

יועמ"ש מת"ק עזה

יועמ"ש משרד הבטחון

מנהל המחלקה המנהלית בפרקליטות מחוז דרום